

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Daniszewska
Protokolant:	stażysta Adrian Jastak

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2022 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (1),

I. S. i A. J.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych I. S. i A. J.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 17 grudnia 2020 r. sygn. akt XV C 628/19

oddala obie apelacje

SSA Anna Daniszewska

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt V ACa 165/21

UZASADNIENIE

(...) Bank S.A. w W. wniósł pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko A. J., (...) spółce z o.o. w W. (1), H. S. i I. S., w którym domagał się zasądzenia od pozwanych solidarnie na swoją rzecz kwoty 170.680,65 zł wraz z odsetkami:

- w wysokości WIBOR-3M dla lokat na rynku międzybankowym z 10 ostatnich dni roboczych ostatniego miesiąca poprzedniego kwartału, powiększonej o 15 pp, nie więcej niż maksymalne odsetki za opóźnienie, tj. w stosunku rocznym dwukrotności stopy referencyjnej NBP i 5,5 pp (na dzień wniesienia pozwu 14%) od dnia 29 marca 2019r. do dnia zapłaty od kwoty 164.237,75 zł;
- ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty od kwoty 551,84 zł;

- ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 kwietnia 2019 r. do dnia zapłaty od kwoty 5 876,06 zł

a także o zasądzenie kosztów sądowych.

W uzasadnieniu podano, że roszczenie jest wywodzone z umów zawartych dnia 19 maja 2015 r. o przyznanie linii gwarancji bankowych zawartej ze spółką oraz umowy poręczenia zawartej z pozostałymi pozwanymi, wraz z aneksem z dnia 20 lipca 2015 r.

W odpowiedzi na pozew **pozwany I. S.** wniósł o oddalenie powództwa w całości i obciążenie powoda kosztami procesu. Wywiódł, że z pozwu ani z dołączonych do niego dowodów nie wynika, aby beneficjent gwarancji zażądał wypłaty z tytułu gwarancji, ani że gwarant (powód) takiej wypłaty dokonał i w jakiej wysokości. W tej sytuacji nie istnieje jakiegokolwiek roszczenie wobec niego. Nie jest wiadoma wysokość roszczenia. Zapłata prowizji nastąpiła jednocześnie z udzieleniem gwarancji.

W odpowiedzi na pozew **pozwany A. J.** wyjaśnił, że w okresie, gdy powód skierował do spółki propozycję przedsądowego rozwiązania sporu, w spółce nie było powołanego zarządu. Dnia 15 kwietnia 2019 r. ustanowiono kuratora spółki. Powód był informowany przez spółkę o toczących się wobec niej egzekucjach komorniczych. Pozwany wywiódł, że zawarta umowa była kontynuacją wcześniejszej umowy o przyznaniu linii gwarancji bankowych nr (...) z dnia 18 marca 2013 r. Doszło do przejęcia 100% udziałów w spółce przez osobę trzecią i z tego względu powód nie może domagać się zapłaty od poręczycieli. Do czasu, gdy pozwany pełnił funkcję prezesa, zgłoszone przez (...) S.A. usterki zostały usunięte.

Pozwana (...) spółka z o.o. w W. (1) mimo doręczenia odpisu pozwu w dniu 20 maja 2020 r. nie wniosła odpowiedzi na pozew.

Postanowieniem z dnia 8 lipca 2020 roku odrzucono pozew, co do pozwanej H. S. z uwagi na to, że zmarła w dniu (...), a więc przed wniesieniem pozwu.

Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2021 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku:

1. zasądził solidarnie od pozwanych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (1), I. S. i A. J. na rzecz powoda (...) Bank S.A. w W. kwoty:

a. 164.237,75 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości średniego oprocentowania WIBOR dla 3-miesięcznych lokat na rynku międzybankowym z 10 ostatnich dni roboczych ostatniego miesiąca poprzedniego kwartału powiększonej o 15 punktów procentowych nie więcej niż maksymalne odsetki od dnia 29 marca 2019 r.;

b. 6.427,90 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 kwietnia 2019 r.;

- do dnia zapłaty,

2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie,

3. zasądził solidarnie od pozwanych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (1) i I. S. na rzecz powoda (...) Bank S.A. w W. kwotę 2.134 zł tytułem opłaty od pozwu oraz kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa,

4. odstąpił od obciążenia pozwanego A. J. kosztami postępowania na rzecz powoda,

5. wyrok w stosunku do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (1) jest zaoczny.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach:

W dniu 19 maja 2015 r. zawarta została umowa o przyznanie linii gwarancji bankowych nr (...) pomiędzy powodem a (...) spółką z o.o. w W. (1). Przedmiotem umowy było przyznanie przez powoda linii gwarancji bankowych do wysokości

500.000 zł. Powód zobowiązał się do udzielenia gwarancji bankowych na wniosek spółki do wysokości odpowiadającej całkowitej kwocie linii.

Umową zostały objęte gwarancje: przetargowa (wadialna), należytego wykonania kontraktu oraz usunięcia wad i usterek (rękojmi).

Linia gwarancyjna została przyznana na czas określony do dnia 18 maja 2020 r.

Bank w ramach linii gwarancyjnej udzielał gwarancji nieodwołalnych, płatnych na pierwsze pisemne żądanie osoby, na rzecz której gwarancja została wystawiona (beneficjenta gwarancji) przedłożone w okresie ważności pojedynczej gwarancji, zawierające oświadczenie, że spółka nie wywiązała się z warunków określonych w gwarancji. Oświadczenie beneficjenta gwarancji winno być podpisane przez osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w jego imieniu i zostać przesłane do Banku za pośrednictwem banku prowadzącego rachunek beneficjenta gwarancji, który powinien potwierdzić, że podpisy na żądaniu zapłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu beneficjenta gwarancji.

W przypadku wypłaty środków na rzecz beneficjenta gwarancji, powód miał obciążyć w tym samym dniu ich równowartością rachunek bieżący spółki. W przypadku braku środków na rachunku bieżącym saldo ujemne podlegało oprocentowaniu według stopy zmiennej obowiązującej w Banku dla kredytów w rachunku bieżącym. Spółka zobowiązała się do spłaty takiego kredytu w terminie 7 dni. Po upływie tego terminu kredyt w rachunku bieżącym spółki stawał się wymagalny i oprocentowanej według obowiązującej w Banku podwyższonej stopy procentowej stosowanej dla należności niespłaconych w terminie. Kredyt ten nie miał charakteru odnawialnego. Podwyższona stopa procentowa obliczana była według zasad określonych w Ogólnych Warunkach Umów w zakresie kredytowania działalności gospodarczej w (...) Banku – (...) Bank S.A.

Integralną część umowy stanowiły Ogólne warunki umów w zakresie prowadzenia rachunków bankowych dla klientów firmowych w (...) Banku – (...) Banku S.A.

Zabezpieczeniem spłaty zobowiązań spółki wynikających z umowy były m. in. poręczenia według prawa cywilnego wraz z oświadczeniem poręczycieli o poddaniu się egzekucji.

Tego samego dnia powód zawarł z H. S., I. S. oraz A. J. umowy poręczenia, w ramach których poręczyciele zobowiązali się do wykonania na rzecz powoda zobowiązań wynikających z wyżej opisanej umowy na wypadek, gdyby spółka zobowiązań swoich nie wykonała.

Poręczyciele zobowiązali się do wykonania zobowiązań z tytułu poręczenia w sposób i w terminach określonych przez Bank w skierowanym do nich żądaniu.

Linia gwarancyjna stanowiła kontynuację współpracy spółki z powodem na podstawie umowy o przyznanie linii gwarancyjnej nr (...) z dnia 18 marca 2013 r.

Aneksem z dnia 20 lipca 2015 r. powód i pozwana spółka podwyższyli wysokość gwarancji usunięcia wad i usterek (rękojmi) do kwoty 164.237,75 zł w ramach kontraktu – umowa nr (...) z (...) S.A. zmieniona aneksem nr (...) z dnia 25 października 2012 r.

Poręczyciele A. J., I. S. i H. S. wyrazili zgodę na zawarcie tego aneksu przez spółkę.

W dniu 23 września 2015 r. pozwana spółka złożyła zlecenie udzielenia gwarancji bankowej w ramach przyznanej linii gwarancji bankowych. Gwarancja miała służyć zabezpieczeniu roszczeń w okresie rękojmi i gwarancji. Beneficjentem gwarancji był (...) S.A. Oddział Budownictwa (...) w P.. Przedmiotem gwarancji pozostawały: zewnętrzne sieci wodno-kanalizacyjne, przeciwpożarowe, technologiczne wraz z drenażem na Budowie (...) (...) S.A. w G.. Kwota gwarancji wynosiła 164.237,75 zł. Termin gwarancji od dnia wystawienia do 6 grudnia 2018 r.

W dniu 7 października 2015 r. powód udzielił gwarancji nr (...). Beneficjentem gwarancji był (...) S.A. Oddział Budownictwa (...) w P.. Gwarancję wystawiono na zlecenie (...) spółki z o.o. w W. (1). Powód, jako gwarant, zobowiązał się nieodwołalnie i bezwarunkowo do zapłacenia na rzecz beneficjenta każdej kwoty do maksymalnej wysokości 164.237,75 zł w terminie 14 dni po otrzymaniu od beneficjenta pierwszego pisemnego żądania zawierającego oświadczenie, że zleceniodawca nie wywiązał się ze swoich zobowiązań w okresie gwarancji i rękojmi zgodnie z warunkami umowy.

Zobowiązanie gwaranta wynikające z gwarancji zmniejszały się o kwotę każdej płatności dokonanej w wyniku realizacji roszczenia z gwarancji.

Gwarancja ważna była w okresie od dnia wystawienia do dnia 6 grudnia 2018 r.

W pismach z 18 lipca 2018 r. oraz z 10 sierpnia 2018 r. (...) sp. z o.o. w W. (1) informowała powoda o sprzedaży przez komornika sądowego sprzętu będącego zabezpieczeniem linii gwarancji bankowych. Spółka zwracała się o pilne zajęcie stanowiska w sprawie.

W piśmie z dnia 3 grudnia 2018 r. skierowanym do powoda, (data wpływu do Banku 5 grudnia 2018 r.) beneficjent gwarancji (...) S.A. w W. zwrócił się o zapłatę kwoty 164.237,75 zł. Oświadczone, że (...) sp. z o.o. nie wywiązał się ze swoich zobowiązań w okresie gwarancji i rękojmi zgodnie z warunkami umowy nr (...) z dnia 25 października 2012 r. wraz z aneksem nr (...) z dnia 23 listopada 2012r. i aneksem nr (...) z dnia 16 maja 2015 r. Pismo zostało podpisane przez osoby uprawnione do reprezentacji beneficjenta, zostało potwierdzone przez jego bank.

W dniu 13 grudnia 2018 r. powód wypłacił beneficjentowi gwarancji (...) S.A. w W. kwotę 164.237,75 zł tytułem realizacji gwarancji nr (...).

H. S. zmarła 24 maja 2016 r.

Pismami z dnia 31 stycznia 2019 r. powód wezwał pozwanych do zapłaty kwot:

- 164.237,75 zł tytułem należności kapitałowej;
- 551,84 zł tytułem odsetek umownych;
- 2.171,59 zł tytułem odsetek podwyższonych za opóźnienie;
- 15 zł tytułem kosztów i opłat.

w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma, pod rygorem wystąpienia na drogę postępowania sądowego.

Wraz z wezwaniem do zapłaty, pozwani zostali zawiadomieni o powstaniu zaległości w spłacie z tytułu umowy nr (...) w związku z zakończeniem okresu kredytowania.

Przesyłka skierowana do (...) sp. z o.o. powróciła do nadawcy jako dwukrotnie awizowana i niepodjęta w terminie.

Przesyłki skierowane do H. S. oraz I. S. zostały odebrane w dniu 7 lutego 2019 r.

Przesyłka skierowana do A. J. została odebrana w dniu 13 lutego 2019 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku w dniu 15 kwietnia 2019r. w sprawie o sygn. akt (...) ustanowił kuratora spółki (...) sp. z o.o. w W. (1) w osobie radcy prawnego A. S.. Celem ustanowienia kuratora było dokonanie wyboru organów reprezentujących pozwaną spółkę. Jako członka zarządu pozwanej spółki wybrano U. Ł..

W dniu 8 sierpnia 2019 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg bankowych, z którego wynika, że pozwani są zadłużeni w kwocie 170.680,65 zł.

Na wymagalne zadłużenie składały się:

- należność główna 164.237,75 zł;
- odsetki umowne za okres korzystania z kapitału w wysokości 8,64% od 13 grudnia 2018 r. do 27 grudnia 2018 r. w kwocie 551,84 zł;
- odsetki za opóźnienie od kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 14% od dnia 31 grudnia 2018 r. do dnia 28 marca 2019 r. w kwocie 5.876,06 zł;
- opłaty i inne prowizje 15 zł.

Pozwany A. J. od maja 2020 roku do marca 2021 roku, z możliwością przedłużenia, jest zatrudniony w przedsiębiorstwie (...) za wynagrodzeniem 5.000 zł brutto. Wcześniej był bezrobotny, jest zadłużony w ZUS. Leczy się na depresję, nie ma nikogo na utrzymaniu. Wydatki mieszkaniowe to około 900 zł, leki 150-200 zł miesięcznie. Pozwany nie posiada majątku, samochodu, oszczędności. Przeciwko pozwanemu toczy się sprawa karna w związku z brakiem zapłaty podatku w wysokości ok. 120.000 zł.

Sąd Okręgowy wskazał, że stan faktyczny w sprawie został ustalony na podstawie złożonych do akt dokumentów urzędowych i prywatnych, które nie były kwestionowane w toku procesu. W oparciu o te dokumenty Sąd ten ustalił bieg zdarzeń związanych z zawarciem umowy gwarancji, poręczeniem, następnie zaś wykonaniem zobowiązania przez stronę powodową. Istotne pozostawały również kwestie związane ze śmiercią jednej z poręczycielek, brakiem zarządu w spółce (...) i czasowym funkcjonowaniem w tej spółce kuratora.

Ustalenia poczyniono także na podstawie zeznań w charakterze strony pozwanego A. J., który potwierdził okoliczności dotyczące zawarcia umowy gwarancyjnej, udzielenia poręczenia za zobowiązania pozwanej spółki oraz przedstawił własną sytuację życiową. Zeznania te Sąd I instancji uznał za wiarygodne.

Sąd Okręgowy wskazał, że odniesie się także do zarzutu tego pozwanego, iż w aktach nie ma żadnych dokumentów, aby (...) wystąpił o naprawę w ramach gwarancji, co według pozwanego przesądza o braku zasadności roszczenia powoda.

Sąd I instancji nie przesłuchiwał pozostałych pozwanych i pominął dowód z ich zeznań, albowiem nie stawili się oni na rozprawę i nie usprawiedliwili nieobecności, a byli wzywani do osobistego stawiennictwa celem przesłuchania pod rygorem pominięcia dowodu.

Na rozprawie dnia 17 listopada 2020 r. oddalono wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego zgłoszony w piśmie z dnia 9 października 2020 r. jako zbędny dla rozstrzygnięcia.

Powód wnosił o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu bankowości i finansów na okoliczności rozliczenia zobowiązania kredytobiorców i salda ich zadłużenia na dzień wystawienia sporządzenia oświadczenia o wypowiedzeniu, dzień złożenia pozwu i na dzień sporządzenia opinii. Dowód ten został uznany przez Sąd Okręgowy za całkowicie zbędny, gdyż pozwani nie byli kredytobiorcami powoda, a poza tym wysokość roszczenia wynika z dokumentów, których pozwani nie kwestionowali.

W ocenie Sądu I instancji powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Powód dochodził roszczenia wynikającego z umowy o przyznanie linii gwarancyjnej pozwanej spółce oraz poręczenia udzielonego przez pozostałych pozwanych. Pozwani wskazywali w szczególności na brak swojej odpowiedzialności względem powoda, brak możliwości dochodzenia roszczeń.

Stosownie do regulacji zawartej art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jedn. Dz.U. z 2020 roku poz. 1896), gwarancją bankową jest jednostronne zobowiązanie banku-gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym

zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji - bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku.

Umowa gwarancyjna obejmuje przyrzeczenie banku złożone wierzycielowi - beneficjentowi gwarancji, że dłużnik zachowa się w sposób określony w tym przyrzeczeniu. Jeżeli jednak dłużnik nie zachowa się w sposób, w jaki przyrzekł bank - udzielający gwarancji, to wówczas musi on naprawić szkodę, którą w majątku beneficjenta gwarancji spowoduje ewentualnie to zdarzenie. Przyrzeczenie składane przez udzielającego gwarancji jest oświadczeniem woli, które, przyjęte przez beneficjenta gwarancji, staje się źródłem samodzielnego zobowiązania banku udzielającego gwarancji (tak: Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 25 maja 2018 r., I ACa 86/18).

Jak zważył Sąd Okręgowy, powód udzielił gwarancji jako zabezpieczenia roszczeń beneficjenta gwarancji (...) S.A. z tytułu rękopisów i gwarancji robót budowlanych, które wykonywała pozwana spółka. Stosunek wynikający z gwarancji jest stosunkiem odrębnym od umowy o roboty budowlane. Cechą charakterystyczną gwarancji pozostaje przejęcie ryzyka, które ponosi wierzyciel. Gwarancja jest zatem stosunkiem zobowiązaniowym, z którego powód wywodził swoje roszczenia względem spółki (...).

Jak wynikało z poczynionych ustaleń, na podstawie umowy dnia 19 maja 2015 r. powodowy Bank w ramach linii gwarancyjnej udzielał gwarancji nieodwołalnych, płatnych na pierwsze pisemne żądanie osoby, na rzecz której gwarancja została wystawiona (beneficjenta gwarancji) przedłożone w okresie ważności pojedynczej gwarancji, zawierające oświadczenie, że spółka nie wywiązała się z warunków określonych w gwarancji. Oświadczenie beneficjenta gwarancji miało być podpisane przez osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w jego imieniu i zostać przesłane do Banku za pośrednictwem banku prowadzącego rachunek beneficjenta gwarancji, który powinien potwierdzić, że podpisy na żądaniu zapłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu beneficjenta gwarancji. W taki sposób strony określiły warunki formalne uruchomienia i wypłaty gwarancji.

Wbrew temu, co zeznał pozwany A. J., z umowy nie wynikał jednak obowiązek beneficjenta gwarancji przedłożenia jakichkolwiek dokumentów merytorycznych. Nie było więc obowiązku udokumentowania tego, że (...) wystąpił o naprawę w ramach gwarancji prawidłowego wykonania umowy. Skoro więc gwarancja udzielona przez powoda była płatna na pierwsze żądanie na podstawie wezwania beneficjenta gwarancji, to powód był zobowiązany do jej wypłaty i to w kwocie 164.237,75 zł zgodnie z aneksem z 20 lipca 2015 r.

W konsekwencji, zdaniem Sądu I instancji, w przypadku wypłaty środków na rzecz beneficjenta gwarancji, co nastąpiło 13 grudnia 2018 r., powód miał prawo obciążyć w tym samym dniu ich równowartością rachunek bieżący pozwanej spółki. Spółka zobowiązana była zaś do spłaty w terminie 7 dni. Strona pozwana nie wykazała zaś, aby spółka swoje zobowiązanie spłaciła.

Roszczenia względem pozwanych I. S. i A. J. wynikały natomiast z umowy poręczenia. Pozwani ci, jako poręczyciele w zakresie poręczenia cywilnego, zobowiązani byli do wykonania zobowiązania spółki z umowy z dnia 19 maja 2015 r. wraz z aneksem na wypadek, gdyby spółka zobowiązań swoich nie wykonała. Poręczyciele zobowiązali się do wykonania zobowiązań z tytułu poręczenia w sposób i w terminach określonych przez Bank w skierowanym do nich żądaniu.

Pismami z dnia 31 stycznia 2019 r. powód wezwał wszystkich pozwanych do zapłaty kwot: 164.237,75 zł tytułem należności kapitałowej; 551,84 zł tytułem odsetek umownych; 2.171,59 zł tytułem odsetek podwyższonych za opóźnienie; 15 zł tytułem kosztów i opłat, w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma. Wraz z wezwaniem do zapłaty, pozwani zostali zawiadomieni o powstaniu zaległości w spłacie z tytułu umowy nr (...) w związku z zakończeniem okresu kredytowania. Przesyłka skierowana do I. S. została odebrana w dniu 7 lutego 2019 r. Przesyłka do A. J. została odebrana w dniu 13 lutego 2019 r.

Zgodnie z przepisem art. 876 § 1 k.c., przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał.

Powód zobowiązany był do wypłaty na rzecz (...) S.A. kwoty gwarancji – nieodwołalnie i bezwarunkowo. Pozwana spółka, jak również poręczyciele zobowiązani byli solidarnie do zwrotu kwoty przekazanej na rzecz beneficjenta gwarancji. Powód wykazał, że wywiązał się ze swojego zobowiązania 13 grudnia 2018 r. Beneficjent gwarancji otrzymał kwotę odpowiadającą jego roszczeniom z tytułu rękojmi i gwarancji. Ze zgromadzonych dowodów wynika, że pozwana spółka - jako dłużnik - nie wywiązała się ze swojego zobowiązania i nie zwróciła Bankowi wypłaconej kwoty gwarancji bankowej.

W przekonaniu Sądu Okręgowego, wbrew twierdzeniom I. S., powód udowodnił ponad wszelką wątpliwość, że zapłacił beneficjentowi gwarancji kwotę 164.237,75 zł, co wynika z potwierdzenia przelewu. Powód uczynił tak zgodnie z postanowieniami umowy, w oparciu o żądanie beneficjenta z dnia 3 grudnia 2018 r.

Z kolei okoliczności podnoszone przez kolejnego pozwanego A. J., związane z funkcjonowaniem pozwanej spółki, pozostawały indyferentne z punktu widzenia odpowiedzialności stron. Pozwani, jak już wyżej wskazano, nie wykazali, aby zobowiązanie spółki w tym zakresie zostało uregulowane przynajmniej w części (bez konkretów i dowodów pozwany J. twierdził, że majątek spółki został sprzedany przez komornika).

Pozwani zawarli umowy poręczenia, w których zgodzili się na solidarną wraz ze spółką odpowiedzialność z tytułu umowy gwarancji.

Powód, jako gwarant, spełnił swoje zobowiązanie, więc należy się mu zwrot kwoty wypłaconej beneficjentowi gwarancji. Roszczenie o zwrot gwarancji powstało z chwilą jej wypłacenia na rzecz (...) S.A., tzn. 13 grudnia 2018 r.

Wymagalność roszczenia o zapłatę 164.237,75 zł należy liczyć z upływem 7 dni od doręczenia pozwanym pism z 31 stycznia 2019 r. Pozwani opóźnili się ze spełnieniem świadczenia i powodowi należą się odsetki od wskazanego w pozwie dnia 29 marca 2019 r., gdy chodzi o kapitał i od dnia wniesienia pozwu, gdy chodzi o odsetki od skapitalizowanych odsetek umownych i karnych. Sąd I instancji nadmienił przy tym, że brak zarządu pozwanej spółki w tym okresie nie zwalnia spółki i tym samym pozwanych osób fizycznych z solidarnej odpowiedzialności za zobowiązania względem powodowego banku. Odpowiedzialność solidarna poręczycieli wynika wszak wprost z art. 881 k.c., zgodnie z którym w braku odmiennego zastrzeżenia poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny.

Powód w sposób prawidłowy przedstawił i uzasadnił swoje roszczenie w zakresie odsetek od należności głównej. Stopa procentowa odsetek od tejże kwoty wskazana została w umowie (§ 11 umowy z dnia 19 maja 2015 r.). Następnie powód skapitalizował odsetki należne za okres przed wytoczeniem powództwa w niniejszej sprawie, tj. do dnia 8 kwietnia 2019 r. i żąda od tychże skapitalizowanych kwot dalszych odsetek ustawowych za opóźnienie. Takie roszczenie pozostawało uzasadnione w świetle przepisów art. 482 § 1 k.c. i art. 481§ 1 i 2 k.c.

Mając na uwadze tak poczynione ustalenia i rozważania, na podstawie przepisów art. 471 k.c., art. 876 § 1 k.c., art. 881 k.c., art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 482 § 1 k.c. Sąd I instancji zasądził od pozwanych na rzecz powoda kwotę 164.237,75 zł tytułem należności głównej oraz kwotę łączną 6.427,90 zł tytułem skapitalizowanych odsetek wraz z odsetkami.

Oddalono powództwo co do kwoty 15 zł na podstawie przepisów art. 6 k.c. i art. 471 k.c. stosowanego a contrario. Powód nie udowodnił bowiem roszczenia w zakresie kwoty 15 zł tytułem opłat i innych prowizji. Nie powołał na tę okoliczność jakichkolwiek środków dowodowych i nie wykazał zasady i wysokości tego żądania.

Mając na uwadze przepis art. 340 § 1 k.p.c., wobec tego, że pozwana spółka mimo prawidłowego doręczenia odpisu pozwu nie złożyła odpowiedzi na pozew i nie wdała się w spór - wyrok w stosunku do niej jest zaoczny.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie przepisów art. 108 § 1 k.p.c. oraz art. 98 § 1 k.p.c. i art. 102 k.p.c.

Pozwani przegrali sprawę w całości. Sąd I instancji zasądził, więc solidarnie od pozwanych (...) spółki z o.o. w W. (1) i I. S. na rzecz powoda kwotę 2.134 zł tytułem opłaty od pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym (art.

13 ust. 2 w zw. z art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, tekst jedn. Dz. U. z 2020 roku poz. 755 ze zm.) oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Sąd Okręgowy odstąpił od obciążania pozwanego A. J. kosztami postępowania na rzecz powoda. Sąd ten miał przy tym rozstrzygnięciu na względzie fakt, że pozwany wykazał się lojalną postawą w niniejszym procesie, podjął się obrony swojego stanowiska. Nadto pozostaje w trudnej sytuacji życiowej, nie posiada majątku, jest zadłużony wobec Skarbu Państwa. Wiek pozwanego, jego sytuacja osobista, zawodowa i majątkowa wskazują na to, że poniesienie kosztów postępowania dla pozwanego stanowiłoby uszczerbek w uzasadnionych wydatkach na utrzymanie pozwanego.

Apelację od tego wyroku wywiedli pozwani A. J. i I. S..

Pozwany A. J. zaskarżył wyrok w całości i zarzucił wyrokowi:

1. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na orzeczenie tj. brak wystąpienia przez Sąd Okręgowy do powoda o udokumentowanie całego zabezpieczenia umowy linii kredytowej;
2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na wywodzie, że cały majątek spółki został sprzedany przez komornika.

W oparciu o powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez zwolnienie pozwanego jako poręczyciela z solidarnej odpowiedzialności i zasądzenie spłaty należności od spółki, a dopiero w następnej kolejności od pozwanego jako poręczyciela. Ponadto wniósł o nieobciążanie go kosztami opłaty sądowej oraz kosztami procesu.

Pozwany I. S. zaskarżył wyrok w całości i zarzucił wyrokowi:

- 1) naruszenie przepisów postępowania i przepisów prawa materialnego, w tym art. 27 Konstytucji RP, ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz.U.2019.1480) oraz art. 5 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U.2020.2072), polegające na sformułowaniu rozstrzygnięcia w sposób uniemożliwiający jego zrozumienie i wykonanie, w szczególności poprzez użycie sformułowań nieprecyzyjnych, nieistniejących w języku polskim;
- 2) naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy - art. 227 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c., polegające na dowolnej ocenie przeprowadzonych dowodów, w tym w szczególności dowodów z dokumentów, w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i zasadami logicznego rozumowania, co doprowadziło do poczynienia wadliwych ustaleń faktycznych, nie znajdujących odzwierciedlenia w zebranych w sprawie materiale dowodowym, tj.:
  - a. błędnego ustalenia, że powód dokonał wypłaty z tytułu udzielonej gwarancji oraz wysokości tej wypłaty,
  - b. błędnego ustalenia zasadności i zgodności z udzieloną gwarancją kwot rzekomo wypłaconych przez powoda na rzecz beneficjenta gwarancji - (...) S.A.,
  - c. pominięcia uzyskania części należności przez powoda z zabezpieczenia rzeczowego w postaci przeniesienia własności maszyn i urządzeń na powoda, które zostały sprzedane;
- 3) naruszenie przepisów postępowania - art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i dowolną jego ocenę, co skutkowało błędnym uznaniem, że powód w sposób należyty wykazał zasadność i wysokość dochodzonego roszczenia;
- 4) naruszenie przepisu prawa materialnego - art. 65 § 2 k.c. poprzez dokonanie błędnej wykładni treści umowy z dnia 19 maja 2015 r. i udzielonego w związku z nią poręczenia, poprzez przyjęcie, że pozwany był solidarnie ze spółką zobowiązany do zapłaty kwoty wypłaconej z tytułu udzielanych gwarancji;

5) naruszenie przepisu prawa materialnego - art. 876 k.c. w zw. z art. 881 k.c. a contrario poprzez zasądzenie roszczenia od poręczyciela, pomimo braku przesłanek do takiego orzeczenia;

6) naruszenie przepisu prawa materialnego - art. 5 k.c., poprzez zasądzenie roszczenia od pozwanego I. S., co w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa.

W oparciu o powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie punktu 1 i 3 poprzez oddalenie powództwa wobec pozwanego I. S. w całości i obciążenie powoda kosztami postępowania w zakresie dotyczącym pozwanego I. S..

Pozwany A. J. w uzupełnieniu swojej apelacji wskazał, że rozszerza ją o wszystkie zarzuty i uzasadnienie apelacji I. S..

Odpowiedź na apelację I. S. złożył powód wnosząc o jej oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem II instancji według norm przepisanych.

Odpowiedź na apelację A. J. złożył powód wnosząc o oddalenie apelacji każdego z pozwanych oraz o zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem II instancji według norm przepisanych. Wniósł też o oddalenie wniosków dowodowych pozwanego A. J. zgłoszonych w apelacji. Ponadto, podtrzymał swoje stanowisko wyrażone w odpowiedzi na apelację pozwanego I. S..

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje pozwanych nie zasługiwały na uwzględnienie.

Na wstępie wskazania wymaga, że sąd II instancji w systemie apelacyjnym jest instancją merytoryczną, co oznacza, że sąd ten ma obowiązek poczynić własne ustalenia faktyczne i ocenić je samodzielnie z punktu widzenia prawa materialnego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CKN 812/98, OSNC z 2000 r. Nr 10, poz. 193). Sąd II instancji może ponownie przeprowadzić dowody przeprowadzone w pierwszej instancji, może również podzielić ustalenia sądu I instancji i przyjąć je za podstawę własnego orzeczenia. Może także przeprowadzić nowe dowody (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2000 r., II UKN 385/99, OSNP z 2001 r., nr 15, poz. 493). W sytuacji, gdy sąd odwoławczy podziela ustalenia sądu niższej instancji, może ograniczyć się do stwierdzenia, że przyjmuje je za własne, gdyż szczegółowe powtarzanie analizy i roztrząsanie wszystkich dowodów staje się wtedy niecelowe. Konieczne jest jednak ustosunkowanie się do wszystkich zarzutów apelacji (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23.02.2006r., II CSK 126/05, niepublikowany, LEX nr 179973).

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny – opierając się na całokształcie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach – uznał, że Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy ustalił stan faktyczny i ocenił zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Wobec tego Sąd Apelacyjny ustalenia te w pełni podziela i uznaje, że ocena materiału dowodowego odpowiada warunkom ustanowionym przez prawo procesowe oraz odzwierciedla – przy zastosowaniu wymagań przewidzianych w art. 233 § 1 k.p.c. – tok rozumowania Sądu orzekającego.

W pierwszej kolejności odnosząc się do apelacji, zauważyć należy, że objęte wnioskami apelacji A. J. dowody podlegały na podstawie art. 381 k.p.c. pominięciu jako spóźnione. Pozwany w żadnym zakresie nie wykazał bowiem, że nie mógł przedmiotowych dowodów powołać wcześniej, nie przedstawiając w tym zakresie jakiegokolwiek argumentacji. Zgłoszone przez niego wnioski dowodowe obejmują dokumenty pochodzące z 2013 r. i dotyczą okoliczności, co do których strona pozwana musiała powziąć wiedzę jeszcze przed wszczęciem niniejszego postępowania, w związku z czym nic nie stało na przeszkodzie, aby wnioski te zostały złożone jeszcze przed zamknięciem rozprawy przed Sądem I instancji, a nawet już w odpowiedzi na pozew. Co równie istotne, skoro zawnioskowane dokumenty pochodzą z 2013 r., to o ile odnoszą się do zabezpieczenia linii gwarancji bankowej, to linia taka musiała zostać udzielona najpóźniej w 2013 r. Tymczasem roszczenia powoda w rozpoznawanej sprawie dotyczą linii gwarancji bankowej przyznanej na okres od 19 maja 2015 r. do 18 maja 2020 r., pozwem objęto wszak umowę o przyznanie Linii Gwarancji Bankowych

o nr (...) z dnia 19 maja 2015 r. wraz z aneksem i umowami poręczenia. W rezultacie zgłoszone dowody nie mogły mieć znaczenia dla rozpoznania sprawy.

Przechodząc do omówienia zarzutów apelacji, należy zaznaczyć, że apelacje obu pozwanych zostaną omówione łącznie z uwagi na zasadniczą zbieżność ich treści, w tym przede wszystkim wobec rozszerzenia przez pozwanego A. J. jego własnej argumentacji i przyjęcia przez niego za własne zarzutów postawionych przez pozwanego I. S..

Przed wszystkim całkowicie bezzasadny pozostawał zarzut naruszenia ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2019 r., poz. 1480) oraz art. 27 Konstytucji RP i art. 5 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2072) mający polegać na sformułowaniu rozstrzygnięcia w sposób uniemożliwiający jego zrozumienie i wykonanie, w szczególności poprzez użycie sformułowań nieprecyzyjnych, nieistniejących w języku polskim.

Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok został sformułowany w sposób dostatecznie precyzyjny i jasny, wobec czego jego treść nie powinna budzić wątpliwości zarówno dla przeciętnego odbiorcy, jak i organów państwowych, w tym organów egzekucyjnych. Treść oraz konstrukcja orzeczenia została przy tym ukształtowana zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz w sposób uwzględniający treść umowy stanowiącej źródło dochodzonego przez powoda roszczenia. Nietrafne i niezrozumiałe pozostają w tym kontekście twierdzenia apelacji co do niezasadności odnoszenia się do zapisów umowy w treści orzeczenia w zakresie odsetek, skoro to właśnie umowa stron kreowała wzajemne stosunki i zobowiązania stron, a przez to stanowiła źródło roszczenia powoda, także odsetkowego.

Przywołania w tym miejscu wymaga § 11 umowy o przyznanie Linii Gwarancji Bankowych Nr (...) (k. 24-26) zgodnie, z którym w przypadku wypłaty środków na rzecz Beneficjenta gwarancji, Bank miał obciążyć w tym samym dniu ich równowartością Rachunek bieżący Zleceniodawcy (ust. 1). W przypadku braku środków na Rachunku bieżącym, saldo ujemne Rachunku bieżącego miało podlegać oprocentowaniu według stopy zmiennej, obowiązującej w Banku dla kredytów w rachunku bieżącym (ust. 2). Zleceniodawca zobowiązywał się do spłaty kredytu, o którym mowa w ust. 2 w terminie 7 dni. Po upływie tego terminu kredyt w Rachunku bieżącym Zleceniodawcy stawał się wymagalny i oprocentowany według obowiązującej w Banku podwyższonej stopy procentowej, stosowanej dla należności niespłaconych w terminie. Kredyt ten nie miał charakteru odnawialnego (ust. 3). Na dzień podpisania Umowy oprocentowanie kredytu w rachunku bieżącym, o którym mowa w ust. 2 powyżej, ustalone w oparciu o stawkę WIBOR 1M obliczaną jako średnia wartość stawek WIBOR 1M z ostatnich dziesięciu dni roboczych miesiąca poprzedniego, powiększoną o stałą marżę Banku w wysokości 7,00%, wynosiło łącznie 8,64% w stosunku rocznym. Zmiany oprocentowania kredytu w rachunku bieżącym następować miały w trybie miesięcznym, w przypadku zmiany stawki WIBOR 1M (ust. 4). Podwyższona stopa procentowa, o której mowa w ust. 3, obliczana według zasad określonych w Ogólnych Warunkach Umów w zakresie kredytowania działalności gospodarczej w (...) Banku - (...) Banku S.A. (dalej: OWU), w dniu podpisania Umowy wynosiła 10,00 %. (ust. 5). Bank zastrzegł sobie prawo do potrącenia zadłużenia Zleceniodawcy bez jego odrębnej dyspozycji ze wszystkich wpływów na Rachunek bieżący przed wszystkimi innymi płatnościami, z wyjątkiem tytułów wykonawczych (ust. 6).

Niewątpliwym w tym względzie musi pozostawać, że Sąd I instancji orzekając o odsetkach przeniósł do swojego orzeczenia treści wynikające z ww. zapisów łączącej strony umowy. Skoro zaś z zapisy tego rodzaju znalazły się w umowie stron – zawartej co istotne przez przedsiębiorców, a więc profesjonalistów w obrocie gospodarczym, to Sąd orzekający nie miał kompetencji do zmiany, czy pomijania takich zapisów umowy łączącej strony. W tym kontekście bez znaczenia dla oceny prawidłowości zaskarżonego wyroku pozostawały wywody co do gramatycznych, ortograficznych czy stylistycznych wymogów języka polskiego.

Nietrafne pozostawały też zarzuty naruszenia art. 227 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 233 w zw. z art. 278 k.p.c. w sposób wskazany w obu apelacjach.

Przed wszystkim art. 227 k.p.c. w ogóle nie może być przedmiotem naruszenia przez sąd, ponieważ nie jest on źródłem obowiązków ani uprawnień jurysdykcyjnych, lecz w istocie określa wolę ustawodawcy ograniczenia kręgu faktów, które mogą być przedmiotem dowodu w postępowaniu cywilnym. Przepis art. 278 k.p.c. nie miał natomiast

w ogóle zastosowania w niniejszej sprawie, dotyczy on wszak dowodu z opinii biegłego, tymczasem Sąd Okręgowy takiego dowodu nie przeprowadzał, a pozwani o dopuszczenie takiego dowodu nie wnosili. Skarżący nie przedstawili też choćby jakiegokolwiek uzasadnienia dla naruszenia tego przepisu.

Jak zaś wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd II instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez sąd I instancji, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że – co do zasady – sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych (zob. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2001 r., I KKN 1072/99, Prok. i Pr. 2001r., Nr 5, poz. 33, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I KKN 1114/99, nie publ., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000r., I KKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach (np. wyrok z dnia 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05, wyrok z dnia 21 października 2005r., III CK 73/05, wyrok z dnia 13 października 2004 r. III CK 245/04, LEX nr 174185), skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej, niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza też stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008r., I ACa 180/08, LEX nr 468598).

Wymogom tym, w swoich wywodach pozwani nie sprostali. Skarżący stawiając przedmiotowy zarzut nie przedstawili bowiem żadnej szczegółowej argumentacji mającej na celu podważenie dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny wiarygodności i mocy dowodowej konkretnych przeprowadzonych w sprawie dowodów. Ich twierdzenia w przeważającej mierze sprowadzały się natomiast do lakonicznego kwestionowania poczynionych ustaleń stanu faktycznego.

W apelacjach w sposób bezpośredni odniesiono się w zasadzie jedynie do dowodu z potwierdzenia przelewu (k.155, 165-166), kwestionując jego moc dowodową z uwagi na wytworzenie tego dokumentu przez powoda. Trudno jednak uznać aby fakt, że powód jako bank wystawił potwierdzenie dokonania przez siebie przelewu, samoistnie podważał autentyczność i wiarygodność dowodu z takiego potwierdzenia. Dokument taki podlega oczywiście ocenie w świetle art. 233 § 1 k.p.c., w okolicznościach niniejszej sprawy brak jest jednakże jakichkolwiek podstaw do jego skutecznego zakwestionowania. Tym bardziej w świetle równoległego przedstawienia przez powoda dokumentu w postaci żądania zapłaty z Gwarancji nr (...) z dnia 7 października 2015 r. wystawionego w imieniu (...) S.A. (k. 154, 163-164). Dokumenty te korespondują wszak ze sobą co do treści, w tym zwłaszcza co do czasu ich wytworzenia. Podkreślić należy, że samo proste zaprzeczenie okolicznościom wskazywanym przez stronę przeciwną, w sytuacji, w które okoliczności takie zostają poparte materiałem dowodowym, nie pozostaje wystarczające bez skutecznego zakwestionowania takiego materiału dowodowego, w tym przez przedstawienie odpowiednich kontrdowodów.

Pozwani w żadnym zakresie nie uczynili zaś tego w postępowaniu przed Sądem I instancji, a tym bardziej w swojej apelacji.

Tym samym za wykazane przez powoda należy uznać zarówno dokonanie przez powoda wypłaty z tytułu udzielonej gwarancji oraz wysokości tej wypłaty.

Podobnie pozwani nie sprostali ciężącemu na nich obowiązкови wykazania jakoby wypłata dokonana przez powoda na rzecz (...) S.A. nastąpiła niezgodnie z zawartą z (...) sp. z o.o. w W. (1) umową o przyznanie Linii Gwarancji Bankowych Nr (...) (k. 24-26). Pozwani w tym względzie nie przedstawili jakichkolwiek dowodów, w świetle treści ww. umowy niewątpliwie słusznym pozostaje stanowisko Sądu Okręgowego, że zawarte w tej umowie przesłanki wypłaty na rzecz beneficjenta gwarancji (tj. (...) S. A.) zostały spełnione.

Przypomnienia wymaga w tym kontekście, co stanowiło przedmiot umowy o przyznanie Linii Gwarancji Bankowych Nr (...) oraz jakie w świetle treści zapisów tej umowy były warunki udzielenia i wypłaty gwarancji.

Zgodnie z § 1 przedmiotem umowy (zwanej dalej „Umową”) pozostawało przyznanie przez Bank Zleceniodawcy Linii Gwarancji Bankowych, zwanej dalej „Linia” do wysokości: 500.000 zł – kwota ta zwana dalej „Całkowitą kwotą Linii” (ust. 1). Na podstawie Umowy i na warunkach w niej określonych Bank zobowiązał się do udzielania gwarancji bankowych na wniosek Zleceniodawcy aż do wysokości odpowiadającej Całkowitej kwocie Linii, z zastrzeżeniem ust. 4 (ust. 2). Zleceniodawca mógł korzystać w ramach Linii z następujących rodzajów gwarancji bankowych: przetargowej (wadialnej); należytego wykonania kontraktu (dostępna po przedstawieniu min. 2 pozytywnych referencji, potwierdzających należyte wykonanie kontraktów zgodnych z profilem działalności Zleceniodawcy oraz skalą realizowanego zamówienia, przy czym Bank zastrzegał sobie prawo dokonywania oceny spełnienia wyżej wymienionych kryteriów przed udzieleniem gwarancji tego rodzaju; usunięcia wad i usterek (rękojmi) (ust. 3). Maksymalna kwota pojedynczej gwarancji danego rodzaju wynosiła: wadialna - 300.000 zł; pozostałe - 100.000 zł (ust. 4). Okres na jaki jest udzielana pojedyncza gwarancja przetargowa (wadialna) w ramach Linii nie mógł przekroczyć 6 miesięcy (ust. 5). Okres udzielenia pozostałych rodzajów gwarancji w ramach Linii nie mógł przekroczyć 5 lat (ust. 6).

Jak stanowił zaś § 4 udzielenie przez Bank gwarancji na wniosek Zleceniodawcy powodowało obniżenie o kwotę tej gwarancji dostępnego limitu w ramach przyznanej przez Bank Całkowitej kwoty Linii. Łączne wykorzystanie Całkowitej kwoty Linii nie mogło w żadnym momencie trwania Umowy przekroczyć jej wysokości określonej w § 1 ust. 1 (ust. 1).

Linia miała charakter odnawialnego limitu, co oznacza, że wygaśnięcie poszczególnych gwarancji udzielonych w ramach przyznanej Linii powoduje, że limit Linii odnawia się o wysokość kwoty wygasłej gwarancji i może być ponownie wykorzystywany przez Zleceniodawcę (ust. 2).

Stosownie do § 7 pojedyncza gwarancja w ramach Linii miała być wystawiana na pisemny wniosek Zleceniodawcy, sporządzony według wzoru obowiązującego w Banku (ust. 1). Załączniki do wniosku powinny stanowić dokumenty określające podstawę wystawienia gwarancji, uzależnione od rodzaju gwarancji (ust. 2).

Zgodnie natomiast z § 10 Bank w ramach Linii udzielał gwarancji nieodwołalnych, płatnych na pierwsze pisemne żądanie osoby, na rzecz której gwarancja została wystawiona (dalej: Beneficjent gwarancji), przedłożone w okresie ważności pojedynczej gwarancji, zawierające oświadczenie, że Zleceniodawca nie wywiązał się z warunków określonych w gwarancji (ust. 1). Oświadczenie Beneficjenta gwarancji winno być podpisane przez osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w jego imieniu i zostać przesłane do Banku za pośrednictwem banku prowadzącego rachunek Beneficjenta gwarancji, który powinien potwierdzić, że podpisy na żądaniu zapłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu Beneficjenta gwarancji (ust. 2).

Według zaś § 14 ust 2 litera a) – dodanego aneksem z dnia 20 lipca 2015 r. (k. 30)– strony dodatkowo postanowiły, że decyzją Banku przyznaje się Zleceniodawcy gwarancję usunięcia wad i usterek (rękojmi) w kwocie wyższej niż

wskazana w § 1 ust. 4, w kwocie 164.237,75 zł w ramach kontraktu, umowa nr (...) ze spółką (...) S.A. zmienionej aneksem nr (...) z dnia 25 października 2012 r.

W tym kontekście jasnym pozostaje, że gwarancja na rzecz (...) S.A. objęta pozostawała umową o przyznanie Linii Gwarancji Bankowych Nr (...) z dnia 19 maja 2015 r., co w związku z aneksem nr (...) z dnia 25 października 2012 r. zostało wręcz wpisane wprost w treść tej umowy. Niewątpliwym musi pozostawać również, że udzielenie tej gwarancji nastąpiło – stosownie do § 7 umowy - na pisemny wniosek zleceniodawcy, tj. (...) sp. z o.o. w W. (1), albowiem spółka ta w dniu 23 września 2015 r. wystosowała taki wniosek do powoda (k. 153). Co istotne wniosek ten został w imieniu tej spółki podpisany właśnie przez pozwanego I. S. jako Wiceprezesa Zarządu.

Całkowicie nietrafne pozostają przy tym wskazania, jakoby powód przed dokonaniem wypłaty z gwarancji na rzecz beneficjenta miał dokonywać jakiegokolwiek oceny zasadności takiego żądania, skoro warunki wypłaty gwarancji zostały uregulowane jedynie w cytowanym powyżej § 10 ust. 1, z którego jednoznacznie wynika, że każdorazowo udzielona przez powoda gwarancja pozostawała płatna na pierwsze pisemne żądanie beneficjenta gwarancji, przedłożone w okresie ważności pojedynczej gwarancji, zawierające oświadczenie, że zleceniodawca ((...) sp. z o.o. w W. (1)) nie wywiązał się z warunków określonych w gwarancji. Wymogiem takiego oświadczenia beneficjenta pozostawało zaś jedynie – stosownie do § 10 ust 2 - jego podpisanie przez osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w imieniu Beneficjenta gwarancji i przesłanie do powoda za pośrednictwem banku prowadzącego rachunek Beneficjenta gwarancji, który powinien potwierdzić, że podpisy na żądaniu zapłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu Beneficjenta gwarancji.

Takie żądanie wraz z oświadczeniem o niewywiązaniu się z warunków określonych w gwarancji przez (...) sp. z o.o. w W. (1), zostało złożone przez (...) S.A. w dniu 3 grudnia 2018r. (k. 154, 163-164) a więc w pięcioletnim okresie ważności pojedynczej gwarancji (stosownie do § 1 ust. 5 i 6 umowy). Ponadto ww. żądanie wraz z oświadczeniem (...) S.A. zostało złożone za pośrednictwem Banku tej spółki, który też jednocześnie potwierdził, że zostało podpisane przez osoby uprawnione. Doszło więc do wypełnienia wszystkich przewidzianych umową warunków wypłaty gwarancji.

Tym samym, w przypadku, w którym (...) S.A. w sposób formalnie prawidłowy zgłosił do powoda swoje żądanie, to powód zgodnie z umową musiał dokonać wypłaty zgodnej z tym żądaniem. Wbrew zarzutom skarżących, dokonana przez powoda wypłata nie została uczyniona dowolnie, skoro pozostawała zgodna z treścią i warunkami umownymi.

Bezzasadnie w apelacjach pozwanych wywodzono także o pominięciu przez Sąd I instancji uzyskania przez powoda zaspokojenia części należności z zabezpieczenia rzeczowego w postaci przeniesienia na jego rzecz własności maszyn i urządzeń (...) sp. z o.o. w W. (1), które miały zostać sprzedane.

Pozwani w żadnym zakresie nie wykazali bowiem, aby powód w jakiegokolwiek części dochodzonych przez siebie roszczeń został zaspokojony, w tym aby w ramach umowy o przyznanie Linii Gwarancji Bankowych Nr (...) z dnia 19 maja 2015 r. uzyskał, a tym bardziej wykorzystał inny rodzaj zabezpieczenia swoich należności.

Zgodnie z przedmiotową umową zabezpieczenie spłaty zobowiązań (...) sp. z o.o. w W. (1) względem powoda zostało uregulowane w § 9 ust. 1 umowy w formie: pełnomocnictwa do rachunku firmowego (bieżącego) Zleceniodawcy prowadzonego w Banku; oświadczenia Zleceniodawcy o poddaniu się egzekucji; poręczenia według prawa cywilnego wraz z oświadczeniem poręczyciela o poddaniu się egzekucji: A. J., I. S. i H. S.. W warunkach uruchomienia linii gwarancyjnej (§ 14 ust. 1 umowy) przewidziano zaś właśnie podpisanie przez Zleceniodawcę oświadczenia o poddaniu się egzekucji; ustanowienie prawnego zabezpieczenia Umowy w formie pełnomocnictwa do rachunku prowadzonego przez (...) Bank S.A.; zawarcie z Bankiem umowy poręczenia według prawa cywilnego przez I. oraz H. małżonków S. wraz z oświadczeniem o poddaniu się egzekucji; zawarcie z Bankiem umowy poręczenia według prawa cywilnego przez A. J. wraz z oświadczeniem o poddaniu się egzekucji; zawarcie z Bankiem umowy o przyznanie Linii Gwarancji Bankowych; przedłożenie aktualnych na dzień uruchomienia kredytu zaświadczeń o niezaleganiu wobec US; uregulowanie zaległości na kredytach oraz rachunkach bieżących w Banku.

Warunkiem zaś zawarcia aneksu z dnia 20 lipca 2015 r. pozostawało: podpisanie aneksu oraz zapewnienie na rachunku bieżącym Zleceniodawcy prowadzonym w Banku środków w kwocie 500,00 zł na pokrycie prowizji za Aneks (punkt II aneksu).

W żadnym zakresie z zapisów spornej umowy, jak i aneksu nie wynikało, aby w celu zabezpieczenia ustanowiony został zastaw na rzeczach (maszynach, samochodach). Dowodu na ustanowienie takiego zapieczętowania nie mógł stanowić także dokument w postaci rozliczenia gwarancji bankowej (k. 87), który dotyczy linii gwarancyjnej nr (...) z 18 marca 2013 r. a więc innej, niż stanowiąca przedmiot niniejszej sprawy. W świetle powyższego oczywiście niewystarczające dla wykazania tego faktu pozostawały też ogólne zeznania A. J. (k. 174) co do tego, że zabezpieczeniem umowy linii gwarancyjnej miał być zastaw na sprzęcie.

W rezultacie, w odniesieniu do przedmiotowej dla sprawy gwarancji brak było dowodów na to, że został w celu jej zabezpieczenia ustanowiony zastaw na rzeczach (maszynach, samochodach).

Nietrafne pozostawały zaś twierdzenia A. J. co do zaniechania przez Sąd Okręgowy wystąpienia do powoda o udokumentowanie całego zabezpieczenia umowy linii kredytowej.

Sąd I instancji nie jest zobowiązany do poszukiwania dowodów i uzupełniania postępowania w tym zakresie (to rzeczą pozwanych było złożenie stosownych wniosków dowodowych), w tym zobowiązania pozwanego do „udokumentowania” całego zabezpieczenia umowy linii kredytowej. Brak inicjatywy dowodowej w tym względzie obciąża więc pozwanych.

Trudno w tym kontekście uznać za skuteczne wskazania skarżących co do sprzedaży w toku egzekucji mających stanowić przedmiot zabezpieczenia rzeczy oraz oceniać ewentualne zaniechania powoda w tym względzie. Wywody pozwanych w przedmiocie prowadzenia takiego postępowania egzekucyjnego pozostawały przy tym nad wyraz ogólnikowe (nie została wszak podana nawet jego sygnatura), że nie sposób oceniać, czy takie postępowania miały lub mają wpływ na możliwość żądania przez powoda kwoty objętej pozwem.

W swojej apelacji A. J. bezzasadnie wywodził przy tym jakoby Sąd Okręgowy ustalił, że cały majątek (...) sp. z o.o. w W. (1) został sprzedany przez komornika. Ustalenia takie w rzeczywistości nie znajdują wyrazu w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Co jednak najważniejsze, przedmiotowe okoliczności nie miałyby zresztą znaczenia dla odpowiedzialności pozwanych jako poręczycieli, a więc dłużników solidarnych z (...) sp. z o.o. w W. (1), co zostanie rozwinięte w dalszej części uzasadnienia.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również postawiony przez pozwanych zarzut naruszenia prawa materialnego w postaci przepisu art. 65 § 2 k.c.

Zupełnie oderwane od treści umowy pozostawały, w ocenie Sądu Apelacyjnego, wywody jakoby zgodnym zamiarem stron było zawarcie umowy poręczenia z wyłączeniem odpowiedzialności solidarnej poręczycieli (osób fizycznych), a umowy te zawarto jedynie na wypadek, gdyby uzyskanie świadczenia od pozwanej spółki było niemożliwe i gdyby powód nie zdołałby takiego zaspokojenia uzyskać.

Z treści umów poręczenia zawartych przez skarżących wynika wszak wprost, że każdy z nich - jako poręczyciel - zobowiązuje się do wykonania na rzecz powoda zobowiązań wynikających z tytułu zawartej z powodem przez (...) sp. z o.o. w W. (1) dnia 19 maja 2015 r. umowy o przyznanie Linii Gwarancji Bankowych nr (...) na wypadek gdyby zobowiązania swojego (...) sp. z o.o. w W. (1) nie wykonała. Zapis ten pozostaje jednoznaczny i odpowiada w swej treści kodeksowemu uregulowaniu poręczenia (art. 876 k.c.), nie wprowadzając żadnych wyłączeń odpowiedzialności poręczycieli. Pamiętać zaś należy, że zgodnie z art. 881 k.c. w braku odmiennego zastrzeżenia poręczyciel jest odpowiedzialny jak współdłużnik solidarny. Umowa poręczenia co do zasady kreuje więc odpowiedzialność solidarną dłużnika głównego i poręczyciela i taką zasadę należało też przyjąć na gruncie przedmiotowego postępowania.

Pozwani, poza ogólnym odwołaniem do orzecznictwa, bez jego choćby odniesienia do realiów niniejszej sprawy, nie przedstawiają natomiast żadnych skonkretyzowanych argumentów, które mogłyby potwierdzić, że zawarte z powodem umowy poręczenia nie kształtowały ich solidarnej odpowiedzialności. Z pewnością nie stanowi o tym sam fakt, niczym przy tym nie wykazany, aby powód jako podmiot silniejszy ekonomicznie miał „wymusić” udzielenie poręczenia. Podobnie, nie przemawia za tym okoliczność, że pozwani udzielając poręczenia działali jako osoby fizyczne. Podkreślenia wymaga, że obaj pozwani, niewątpliwie osoby dorosłe, prowadzące w istocie - jako członkowie zarządu (...) sp. z o.o. - działalność gospodarczą w znacznych rozmiarach zawarli z powodem umowy poręczenia w celu zabezpieczenia zobowiązań właśnie prowadzonej przez siebie spółki. Trudno w konsekwencji uznać, aby z samego faktu zawarcia umowy poręczenia, „jako osoba fizyczna każdy z pozwanych nie miał świadomości co do swoich działań i ich koniecznego zakresu i miał obiektywne podstawy, aby inaczej rozumieć zakres swojego zobowiązania.

Z tego względu nie doszło również do naruszenia art. 876 k.c. w zw. z art. 881 k.c. a contrario poprzez zasądzenie roszczenia od poręczyciela.

Pozwani, na co trafnie wskazywał Sąd I instancji, zawarli umowy poręczenia, w których zgodzili się na solidarną wraz z (...) sp. z o.o. w W. (1) odpowiedzialność z tytułu umowy gwarancji. Powód jako gwarant spełnił swoje zobowiązanie, więc należy się mu zwrot kwoty wypłaconej beneficjentowi gwarancji. Skoro pozwana spółka jako dłużnik nie wywiązała się ze swojego zobowiązania i nie zwróciła powodowi wypłaconej kwoty gwarancji bankowej, to dochodzenie należności w tym zakresie równoległe od tej spółki, jak i poręczycieli pozostaje dopuszczalne. Stosownie wszak do art. 366 § 1 k.c. kilku dłużników może być zobowiązanych w ten sposób, że wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, a zaspokojenie wierzyciela przez któregośkolwiek z dłużników zwalnia pozostałych (solidarność dłużników). Powód jako wierzyciel mógł zatem żądać swojej należności od dłużników solidarnych tak jak uznał to za stosowne - od spółki, ale też od spółki i poręczycieli.

Na uwzględnienie nie zasługiwał także zarzut naruszenia art. 5 k.c.

Przepis ten stanowi, iż nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Powołany przepis ma charakter wyjątkowy i powinien być stosowany ze szczególną ostrożnością (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 1997 r., II CKN 118/97, OSP 1998 rok, Nr 1, poz. 3).

Jak zważył Sąd Najwyższy w wyroku z 25 sierpnia 2011 r. (II CSK 640/10, LEX nr 964496) - istotą prawa cywilnego jest strzeżenie praw podmiotowych, a zatem wszelkie rozstrzygnięcia prowadzące do redukcji bądź unicestwienia tych praw mają charakter wyjątkowy. Odmowa udzielenia ochrony prawnej na podstawie art. 5 k.c., z uwagi na jego wyjątkowy - w powyższym ujęciu, charakter musi być uzasadniona istnieniem okoliczności rażących i nieakceptowanych w świetle powszechnie uznawanych w społeczeństwie wartości.

Okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 5 k.c. w odniesieniu do dochodzonego przez powoda roszczenia niewątpliwie nie zachodzą w niniejszej sprawie.

Wbrew argumentacji apelacji, co zostało już omówione w toku wcześniejszych rozważań, udzielone przez pozwanych poręczenie kreowało ich odpowiedzialność solidarną wraz z pozwaną spółką, wobec czego nie miało charakteru subsydiarnego. Odmienne stwierdzenie mogłoby przy tym mieć wpływ na ocenę zaktualizowania się odpowiedzialności pozwanych, nie zaś na zaistnienie przesłanek zastosowania art. 5 k.c. Niczym nie wykazane pozostają natomiast twierdzenia co do wymuszenia przez powoda zabezpieczenia w postaci poręczenia przez skarżących.

Jak to już wskazywano, w sprawie brak jest podstaw do przyjęcia, aby na potrzeby przedmiotowej umowy ustanowione zostało zabezpieczenie rzeczowe w postaci maszyn i/lub samochodów. Tym samym, pozwani będąc członkami

zarządu (...) sp. z o.o. w W. (1) i mając świadomość jej sytuacji majątkowej, chcieli uzyskać możliwość skorzystania z instrumentu finansowego w postaci linii gwarancji bankowej i w tym celu udzielili zabezpieczenia roszczeniom powoda z tego tytułu w postaci osobistego poręczenia. Trudno w tym względzie mówić o jakimkolwiek wymuszeniu ze strony powoda, skoro działanie pozwanych stanowiło wynik ich własnych decyzji biznesowych, niezależnie od tego, że czynione były one w imieniu i interesie prowadzonej przez nich spółki. Podobnie, jak to również powyżej opisano, niczym nie udowodnione pozostaje twierdzenie, aby powód miał możliwość zaspokojenia swoich roszczeń z tytułu innego zabezpieczenia, a także aby dopuścił się jakichkolwiek zaniechań w dążeniu do uzyskania swojego zaspokojenia, stąd okoliczności takie nie mogły zostać poddane choćby analizie pod kątem zastosowania art. 5 k.c.

Reasumując, Sąd Apelacyjny uznał za bezzasadne zarzuty apelacji kwestionujące rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym wyroku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelacje obu pozwanych.

SSA Anna Daniszewska

Na oryginale właściwy podpis.